

Kmetska Zveza. Naznanila.

Škodi Kmetske zveze se vršijo prihodnjo nedeljo: po rani službi božji v Hočah pri Mariboru na prostoru pred cerkvijo ter v Galiciji pri Zaleu.

Poročila.

Izobraževalni tečaj na Breznem dne 26. februarja se je krasno obnesel. Udeleženci iz vseh sosednjih župnij so z velikim zanimanjem celih pet ur vztrajno poslušali predavanja gg. Žebota in Krajca. Prišli so na tečaj iz Brezna, Remšnika, Marenberga, Mute, Sv. Antona na Pohorju, Ribnice, Sv. Lovrenca, Kaplje in še drugih župnij. Sklenili smo, da spomladi za vse Podravje in Pohorje kar najprej priredimo ženski in deklinski tabor, ki se oktobra 1. l. ni mogel vršiti. Takoj za tem pa se snidejo vsi kršćansko misleči mladeniči Podravja in Pohorja na mladeniški tabor. Pripravljamo se že sedaj na ta dva mladinska shoda! Zrna, ki so padla na brezniskem tečaju v blaga in dovezeta srca pohorskega ljudstva, pa naj obrodijo tisočeri sad!

Tečaj v St. Jurju ob južni žel., ki ga je priredila Kmetska zveza dne 1. marca, je bil sijajno obiskan. Naši najboljši somišljeniki in somišljeniki iz domače in okoliških župnij so se udeležili v velikem številu tečaja. Trajal je od 9. do 2. ure. Predavala sta urednika Marko Krajca in Franjo Žebot. K sklepu tečaja je govoril vrh okoliški župan g. Rataj. Naše mirno in tiho delo po vseh občinah rodi bogate sadove.

Kalobje. Dne 29. februarja je imela Kmetska zveza pri nas krasno obiskano zborovanje. Zborovalni prostori so bili natlačeni. Govoril je g. Krajca. Povdarjal je zlasti, da Samostojna Kmetijska Stranka ni protestirala proti brezverskemu šolskemu zakonu. S tem je pokazala, da je zadovoljna, če bi se veronauk vrget iz šole in bi Cerkev pri šoli ne bi več smela nič govoriti. Tudi bi jim bilo prav, če bi starši morali plačevati šole, pa ne bi imeli pri šoli nikakih pravic. Ravnotako se niso potegnili za volilno pravico kmetskih žen in deklet. Liberalni občinski volilni načrt, ki daje volilno pravico pač mestnim gospem in gospodičam in tudi tovarniškim delavkam, ne pa kmetskim ženskam in dekletom, žali ves kmetski stan. In Samostojna, ki se imenuje kmetijska stranka, se ni potegnila za kmetsko ženstvo in ni zahtevala volilne pravice tudi za kmetske žene in dekleta! Seveda tega ni mogla in tudi ne more, ker je sama del fiste liberalne stranke, ki je z volilnim načrtom kmetske ženske tako grdo razžalila! Shod se je vršil prav mirno. V začetku so sicer nekateri pri vratih momljali, pa ko jih je govornik pozval k redu, so utihnili. Prepričani smo, da bodo Kalobčani kakor doslej tudi zanaprej ostali navdušeni in zvesti pristaši Kmetske zveze.

Za Kmetsko zvezo so nabrali na gostiji Reich-Aleksij v Obržu pri Središču 80 K.

Za Kmetsko zvezo je podaril vlč. gosp. Ivan Kotnik, kaplan pri Sv. Antonu v Slov. goricah, 300 K.

Za Kmetsko zvezo so nabrali na gostiji Koren-Kvartič v Stari vesi pri Velenju 20 K.

Domača politika.

Zahteve kmetov ormoškega okraja.

Pri seji okrajne organizacije Slovenske Kmetske Zveze za ormoški okraj so se sprejeli naslednji sklepi (resolucije):

1. V vsaki fari se naj takoj za vsakih 50 članov izvolijo zaupniki, ki se javijo takoj tajništvu.
2. Sklene se: Vodstvo stranke se naprosi, da ustanovi čimprej kmetsko zbornico, kakor jo že imajo obrtniki in trgovci.
3. Zahtevamo, da se čimprej izvedejo volitve v parlament.
4. Zahtevamo z vso odločnostjo, da se dinar zamenja za krono al pari, oziroma, da se čimprej popravi, kar se še da popraviti, da mali človek ne bo trpel preveč škode.
5. Ker je bila lansko leto izredno slaba letina, in je draginja vedno večja, doklade občin in okrajev pa so se zvišale za več sto odstotkov, se zahteva, da odpade v prihodnje osebna dohodnina za kmetske posestnike; protestira se odločno proti temu, da davčna oblast ne verjame kmetu, ko napoveduje svoje borne dohodke.
6. Kmetje ormoškega okraja zahtevamo, da se meje na Hrvaško, Medjimurje in v Prekmurje odprejo za govedo in svinje.
7. Vodstvo SKZ zahteva od višjega šolskega sveta, da se prepove v šoli učiti otroke sokolsko himno in druge liberalne napeve.
8. Zahtevamo, da se takoj uvede strogi davek na vojne dobičke in se pri tem izloči kmetski stan.

Samostojni in ženska volilna pravica. Ako čitamo oni po vsebini puhli „Kmetijski list“, vidimo, da se niso zavzeli samostojni doslej niti na enem shodu za splošno volilno pravico kmetskega ženstva. Iz tega očividnega prezira političnih pravic ženstvu uvidimo, kaka kmetska prijateljica in prvobornilnica kmetskega prava je Samostojna. Ta samostojna brezbriznost za pravice zaslužnemu ženstvu po deželi pa nam obelodanja samostojno zvezo z liberalci. Ker so liberalci iz strahu pred volitvenim porazom proti volilni pravici kmetskega ženstva, so seve tudi njihovi

bratci — samostojni! Kaj ni tako, gospodje kmetski „prijatelji“: Mermolja, Urek in Drobnik?

Samostojni so se šli pokloniti te dni v Beograd novemu ministrskemu predsedniku Protiču. Izjavili so mu, da niso vezani na nobeno stranko. Svoj čas so se klanjali dr. Žerjavu v Ljubljani. Samostojni so očito lagali z izjavo, da niso vezani na nobeno stranko, ko so vendar liberalni (demokratski) bratje in so tudi v svojem glasilu zagovarjali delovanje prejšnje demokratsko-socialistične vlade.

Nevarnost, resna nevarnost za državo je tajno in javno bratenje Mermoljevcev z najgršimi in najzagrizenejšimi neprijatelji Slovencev in Jugoslavije. Da so začeli Svabi in Paskolovi ljudje ravno sedaj tako drzno in divjaško dvigati glave in nastopati proti slovenskemu kmetskemu ljudstvu, ki je že od nekdaj narodno, je nepobita zasluga samostojnih apostolov. Pozivamo vlado, da napravi red!

Samostojna v zvezi z liberalci in socialisti. To smo že neštetokrat dokazali. Poglavar Samostojne, nek Konrad Schnuderl, je napravil ovadbo proti tajniku Žebotu, ker je na shodu v St. Petru niže Maribora gledel odvzemanja 20% denarja branil koristi in pravice ubogega ljudstva. Ker je Žebot to storil, ni imel Schnuderl nujnejšega opravka, nego da je ovadil Žebota, zavl resnično dejstvo in zahteval, naj se Žebota zapre. In v svoji vlogi je Schnuderl napisal ia-le stavek: „Žebot je govoril proti naši vladi (po domače rečeno: proti liberalni in rdečkarški gospodi), kojo podpira naša Samostojna Kmetijska Stranka.“ — Ali hočete še več! Samostojni generali na shodih tajijo zvezo z liberalci, a njih podglavar v svoji ovaduški ovadbi dr. Žerjavu sam priznava, da so si samostojni in liberalci v najbližji zlahti. Samostojna je podpirala prejšnjo vlado, ki je vzela ljudstvu 20% bankovcev, ki je kriva vedno rastoče draginje, ker je podpirala verižništvo in je določevala vedno višjo ceno, ki ni hotela upeljati davka na vojne dobičke itd. — Torej zopet nov jasan dokaz, da so samostojni popolni in strupeni liberalci.

Mermolja taj v „Kmetijskem listu“. da bi bil Paskolo v zvezi s Samostojno in piše, da naj se ne sprejema Paskolovih ljudi v Samostojno. Gosp. Mermolja! Vprašamo Vas: Kdo pa je gonil ljudi skupaj za Vaš shod pri Anderlu? Kdo je napajal sumljive ljudi v svojih kletih in jih navduševal za Vaš shod in za Samostojno? Kdo je na shodu predlagal odbornike Vaše stranke za posamezne občine? Kdo je pobiral podpise za Vašo „selbständige Bauernpartei“ v Slatinskem dolu? Kdo plačuje vino pri agitaciji za Vašo stranko? Kdo se je udeležil Vašega tajnega sestanka na Pesnici? Paskolo, Paskolo in zopet Paskolo! To je tisti Paskolo, ki je leta 1914 pomagal tirati narodnega župnika Vida Janžekoviča po nedolžnem po Langentalu nad tri ure daleč na Pesnico, odkoder so ga samo radi tega, ker je bil Slovenec, tirali v graške ječe. To je tisti Paskolo, ki je že davno zasluzil, da se ga iztira iz naših krajev. Globoko, zelo globoko je padel narodni čut samostojnih poglavarjev. O tej zadevi se bomo govorili resno besedo!

Samostojni napadaleci, ki so dne 22. februarja pri Gornji Sv. Kungoti na divjaški način in brez povišanja napadli mirne zborovalce Kmetske zveze v šoli, se še sedaj drznejo širiti vest, da so jih naši napadli. Vsi zborovalci pa so priče, da so prišli od samostojnih generalov nahujskani in pijani divjaki oboroženi z gorjaci, železnim drogom in plotnimi plankami nad mirne zborovalce v šoli. K sreči pa so naši reditelji pri vhodu v dverano napadalec zavrtili, si oer bi bilo gotovo nekaj naših pobitih na tla.

Imena Samostojne se sramujejo. Dobili smo naslednji dopis: V „Gospodarju“ od 19. februarja so bili navedeni hujskači iz Svečine proti Kmetski Zvezi. Med njimi se je čitalo tudi ime Smonik. Prosil bi, da bi se natanko navedlo, kateri Smonik je, ker imam v Svečini tudi brata Rudolfa Smonik, ki je pek in se udeležuje shodov Samostojne. Jaz se shodov te stranke še nisem udeležil in nimam zraven nič opraviti. Z odličnim spoštovanjem: Maks Smonik, trgovec in gostilničar v Svečini.

Izjava. Podpisani preklicujemo svoje podpise, katere smo dali Samostojni kmetijski stranki, ker smo pristaši Kmetske zveze, torej nečemo imeti nič opraviti s Samostojno stranko. Dobršek Florijan, Znidaršič Jože, Cesar Andrej, Obrer Franc, Romih Miha, vsi v Golobinjeku pri Planini, dne 23. sveč. 1920.

Gospodarstvo.

Kako sušimo meso?

Velike važnosti, posebno pri gospodinjstvu na deželi, je sušenje prešičkega mesa. Treba je tu mnogo pazljivosti in preizkušnje. Meso ne sme biti preveč in tudi ne premalo slano. Treba je na določeno množino mesa tudi določeno množino soli in za okusno meso določeno mero začimb. Za sušenje se pripravlja meso na različne načine. Dober in preizkušen je sledeči način priprave:

Za prilično 50 kg mesa se pristavi na ogenj 36 litrov vode, v kateri se raztopi 4 kg soli, ½ kg sladkorja, 20 dek solitra, prideni tej raztoplini 10 dek popra, pest stolčenega koriandra, ravno toliko stolčenih suhih brinovih jagod, malo majarona, 5 srednjevelikih zrezanin čebul, 5 zrezanin glavice česna in sok 1 limone. Vse to pusti ½ ure vreti, da se dobro prekuha. Ko se do dobra ohladi, vloži meso trdo v kad in sicer večje kose na dno, manjše na vrh ter polj s pripravljeno shlajeno vodo, katere stopi čez vloženo meso, katero obloži šele drugi dan s čistimi, težkimi kamni. Mali kosi se puste tri tedne, večji 5 tednov v tej vodi, med tem se mora preložiti meso štirikrat.

Kad naj stoji na ne prehladnem in ne pretoplom kraju.

Predno se obesijo kosi mesa v dim ali v sušilnico, pustimo meso, ko ga vzamemo iz vode, odteči, in obrišimo ga do suhega s čedno in suho rjuho. Zelo je treba paziti, posebno v sušilnicah, da ne pride preveč in prevroč dim na meso.

Koliko časa ostane meso v dimu, je odvisno od ognja, kateri se rabi v kuhinji. Kjer se mnogo kuha, manj časa, kjer se malo kuha, dalje časa. Pri srednjem dimu zadostuje za male kose približno 14 dni, za večje kose 4 tedne. Klobase, katere se kmalu porabijo, se lahko vzamejo čez dva dni iz dima, klobase, katere hočemo hraniti do poletja, pustimo 4-5 dni.

Zapomnimo si! Meso in klobase ne smejo viseti v vročini nad istanjem, temveč v dimu, ki se je že ohladil, drugače dobiš žarko in pečeno meso, ki je škodljivo želodcu. Grda in škodljiva je navada, tla klobase sušiti na fiziološkem kolu nad pečo v izbi — posebno kjer spimo. S takim sušenjem se klobase zelo kvarijo in žarijo. Ta zelo škodljiva razvada je med Slovenci na bivšem Spodnjem Štajerskem zelo razširjena.

Ko je meso suho, ga je najbolje obesiti na zračnem, suh prostor, kamor ne pridejo muhe in drugi mrčes.

Hočeš meso čez poletje ohraniti, povij posamezne kose mesa dobro v seno, zloži v vrečo, zaveži je ter obesi jo na zračnem prostoru, nad vrečo povezni pa staro skledo ali škaf kakor nebo, da ne pridejo mačke in glodavci do mesa.

Tudi s presejanim bukovim pepelom potrošeno suho meso se na zračnem prostoru dolgo ohrani; seveda ga moraš pred uporabo dobro osnažiti s tople vodo in krtačo.

Dobro se ohrani suho meso, katero je nekaj časa v kleti viselo, da je splesnilo. Splesnelo meso obesi pod nebo (škaf, skleda) v podstrešju na zračnem prostoru. Tako meso je „baje“ zelo okusno.

V mestih navadno kupujemo prekajeno meso. Pri kupovanju moramo paziti, da je meso, katero kupimo, dobro. To spoznamo, ako ga prebodemo z iglo do kosti. Če ima igla, s katero smo ga prebodli, prijeten duh, je to znamenje, da je meso dobro; v nasprotnem slučaju pa je skvarjeno.

Ustanavljajte kmetijske podružnice! V vsaki župniji, kjer še ni kmetijske podružnice, jo takoj ustanovite! Potrebna navodila dobite pri Slov. kmetijski družbi v Ljubljani. O ustanovitvi obvestite takoj tudi tajništvo Kmetske zveze v Mariboru.

Razglas. Po naredbi osrednje vlade se priobčuje vsem zainteresirancem v vrednost in ravnanje: Člen 1. Prepovedano je klanje in prodaja za klanje brejih krav, telic, ovc in svinj, dalje junčkov do 2½ leta, telet in jagnet ženskega spoja. Isto velja za teleta moškega spoja pod 4 tedni, to je, dokler se jim popek ne zaraste in dokler jim zobovje popolnoma ne predre. Člen 2. Ta določila se ne sme uporabljati na živali, ki se morajo zaklati zasilno. Člen 3. Živino-rejem in delavcem, ki rede živino, smejo politična oblastva I. stopnje dovoliti, da zakoljejo junčke in teleta ženskega spoja, ali da jih prodajo za klanje, ako so za to važni razlogi in zlasti: 1. Ako junček ali telica po svojem telesnem sestavu nista sposobna za plemenje. 2. Ako je živinče bolno, s hibo ali v razvoju popolnoma zaostalo. Vendar se to dovolilo ne sme izdajati za teleta, ki nimajo znakov, navedenih v člen 1., odstavku 2. Člen 4. Če se izda tako dovolilo (člen 3), ga je treba zadaj na živinskem potnem listu, ki ga v tem primeru izda samo dotično politično oblastvo, potrditi in v zapisniku živinskih potnih listov označiti v razpredelku za opazke. Člen 5. Prestopke predpisov te naredbe kaznujejo politična oblastva I. stopnje z denarno globo 400 K ali z zaporom 30 dni. Če ta prestopek zakrivi obrtnik, se mu sme razun tega odvzeti obrtna pravica. Člen 6. Ta naredba stopi takoj v veljavo.

Pevzdignimo naše sadjarstvo! Visoke cene našega sadja v zadnjih letih so zapeljale marsikatero naših kmetovalcev, da je začel obračati svojemu sadnemu vrtu večjo pozornost. Iz istega vzroka je popraševanje po sadnih drevesih tako navadno, da bi komaj par stotisečev zadostovalo, da se ustreže vsem potrebam in željam. Je li pa to tudi prav, se bo li dalo naše sadje vedno tako lahko razpečati, se bomo vprašali? Da, prav je da sadimo, držali si pa moramo vedno pred očmi, da nam bo le fino sadje od najboljših namiznih vrst v poznejših letih donajalo dobiček. Predočiti si moramo, da bomo v par desetletjih pridelali na Slovenskem tako ogromne množine sadja, da ga nikakor ne bomo mogli uporabiti vsega doma, temveč ga bomo morali večji del izvažati. Toda pri tem si nikakor ne smemo domisljati, da bodo odjemalci v poznejših letih ravno tako zadovoljni z vsakim sadjem, kakor dandanes. Pozneje se ne bo dala izvažati vsaka lesnika. Takrat bomo morali gledati, da zadovoljimo naše odjemalce le z najboljšim sadjem, drugače nas bodo prekosili drugi. Takrat nam tudi ne bodo na razpolago take množine denarja, kakor dandanes, paziti bomo morali skrbno na vsak krajcar, drugače ne bomo imeli eksistence. Na te čase se moramo pripraviti pa že danes. Naše geslo mora biti: Sadimo le malo vrst, a te dobre. To pravilo nam bo olajšalo oskrbovanje, obiranje in prodajo našega sadja. Sadjarska enketa, ki se je pred kratkim vršila v Ljubljani, je določila, da se bodo pred vsem priporočale za nasad v naših vinorodnih krajih sledeče vrste: Štajerski maščanec, Baumanova reneta, Kanadka (za boljše lege), Londonski pepinec, Ciarlamovsky Pisani kardinal in veliki renski bobovec. Vse te vrste so vsega priporočila vredne, uporabne za vsako, tudi gospodarsko uporabo in v nobeni od teh se ne bo-

mo varali, ako jo sadimo. Le v malo, a v izbornih vrstah bo naša prihodnja moč. Ni pa še s tem dogotovljeno vse, ako smo vsadili drevo od tih finih vrst in ga prepustili samemu sebi, in ga moramo tudi potem vsako leto pravilno obrezovati, mu gnojiti in vsaj od časa do časa prerahljati pod njim travniško rušo. Le tako bomo dosegli res sadje, ki ga bomo veselili. Ako pa sami tega ne vemo, gotovo najdemo kje kakoga veščaka, ki ga vprašamo za svet. Vsako leto se nadalje vrši čela vrsta tedajev za oskrbovanje sadnega drevja, kjer se lahko o vsem tem proučimo. O bračame tudi večjo pozornost strokovnim knjigam. Prisrčno pozdravljam tudi sklep zadnjega sestanka sadjarjev, radi ustanovitve „Slovenskega sadjarskega društva“, ki nas bo podpiralo z nasveti, s posredovanjem nakupa dreves in prodajo sadja, ki bo nam sadjarjem to, kar je kmetovalcem posebej gospodarska zadruga. Zelimo, da se to toli potrebno društvo kmalu ustanovi in prične s svojim plodovitim delom. Mi pa naprej vztrajamo glejmo na to, da to društvo podpiramo in stem povzdignemo sadjarstvo.

Pomanjkanje čevljarskega popa je sedaj jako občutljivo in spravi marsikoga v zadrego. Temu se pa lahko vsak odpomore, da si napravi sam pop, koliko ga rabi za lastno rabo na sledeči način: vzame m. pr. pol kilograma pšenične moke, isto deni v neprogosto platno, zaveži in izpiraj tako dolgo v vodi, dokler ne opaziš, da ne postane več bela (mlečnata). Potem ti ostane le mali del neke snovi v platnu, katero deni v posodo in postavi na primerno gorilo — ne vroč kraj. Čez nekaj časa se razkroji ta snov, da nima več iste žilavosti. V te slojeje jo kar lahko porabiš. Na noben način ne smeš te snovi pustiti dalje časa, ker potem začne gniti in dobi prav neprijeten duhi in ni več za rabo. Ako je takoj ne rabiš, potem to snov posuši in sicer na ta način, da jo vliješ na pločevino, katero moraš poprej namazati z maslčico, da se ti ne prime in pusti sušiti. Za domačo rabo je pa najbolje, da pripraviš pop nekaj dni pred rabo in porabiš svežega. Vodo v kateri si izpiral moko pa pusti, da se čisti. Ona bela snov, ki se vsede na dno je škrop ali šterka. Odlij previdno vodo, naliž zopet čiste vode in dobro pomešaj. Pusti, da se vsede in ponavljaj to tako dolgo, da je škrop celo bel, nakar ga posuši. Na ta način dobiš pravi škrop, ki je vporaben za perilo!

Hmeljarsko društvo za Slovenijo s sedežem v Ljubljani javlja vsem hmeljarjem, da zneso letnina 5 K. Kdor hoče društvu pristopiti, naj se požuri in vpošlje navedeno svoto.

Proti špeharjem-kmetom. Mariborski mestni magistrat, ki ga je dosedaj vodil velik liberalcec dr. V. Pfeifer, namerava prepovedati kmetom-špeharjem, ki nimajo obrtnega lista, dovažati zaklane svinje, tele, meso in špeh na mariborski trg. S takimi odredbami hoče magistrat še bolj povečati draginjo in pomanjkanje. Stara navada je bila, da so špeharji iz Dravskega polja dovažali omenjena živila na naš trg. Gospodje na magistratu, le tako naprej! Kmalu boste imeli prazen trg!

Sisak pristanišče. Da se razbremenijo železniška proga med Sisakom in Beogradom, se je uredilo vse potrebno, da se blago, namenjeno za Beograd, v Sisku spravi iz vagonov v lahje-vlačilke in po Savi odpravi v Beograd.

Tovarne karbida ustavljene. Tvorilnica karbida v Dugomratu in razne tvornice v Splitu in okolici so ustavile nedavno svoj obrat z ozirom na velike zahrove delavcev.

Tedenske novice.

† **Zupnik Vasilij Kurdydyk.** Romarji na Crnogoro se bodo še spominjali ljubeznivega gospoda begunca iz Galicije, ki je zadnja leta vojske preživel tu med nami in postal ljubljeneec vseh, ki so ga imeli priliko spoznati. Le s težkim srcem smo se ločili od njega, ko se je pred poldrugim letom vračal v svojo domovino, na (grško-katoliško) župnijo Czernichovec pri Zbaražu, saj smo slutili, da te zlate duše v življenju ne bomo videli več. In zdaj je došel iz Galicije žalosten glas, da je to blago srce že dne 19. dec. 1919 nehale biti. Umrl je za legarjem v sredi svojih ljubljenih rojakov tam v daljni Galiciji, kjer je našel vse razdajano in kjer ni ućakal lepših dni, v katere je veroval tako živo. Pač je napočil že dan svobode za nas Slovence, ki nas je rajni za časa svojega izgnanstva tako prepričevalno krepil v urah dvomov vedno znova ponavljajoč: „Prvih tisoč let je bil vek romanski, drugih tisoč let je vek germanski, tretji tisoč se bliža, to pa je vek slovanski!“ Njegova domovina pa se ječi pod vojno viro in še ni napočil dan vstajenja za majko Veliko Rusijo. Neizpolnjena mu je ostala tudi druga srčna želja, ki ga je gnala nazaj v svojo domovino: ni mu bilo dano, sestati se s svojo ženo in otroci, ki so razen sina Vladimira še vedno daleč v Rusiji. Toliko je preстал od začetka vojske, ko ga je avstrijska vlada dala zapreti zaradi njegovega slovanskega mišljenja, tri dolga leta je prebil, ne vedoč, kaj je z njegovo družino, v raznih avstrijskih ječah, gledal smrti v obraz z zloglasnim Thalerhofu, a ni obupal. Zaupanje v Boga in vera v vstajenje slovanstva sta ga držali po koncu. Zdaj pa so žalost nad nesrečno domovino in varane nade na zopetno svidenje z dragimi, od katerih je bil že šest let ločen, vzele temu krepkemu možu prejšnjo odporno silo in mu skopale prerani grob. Mučeneo, katerega življenje je bilo pretrajljivo žaloigra, je odšel z njim v večnost. In nam, prijateljem njegovim, ne bo dano poklekati na žalno njegovo gomilo, spominjati se ga pa hočemo vedno, kakor tudi on ni mogel pozabiti svojih ljubih

Slovencev, med katere ga je vleklo srce nazaj v teh težkih dneh. Nepozabni Vasilij, Ti pa izprosi pri Bogu, da kmalu napoči zlati vek slovanski, o katerem smo tolikrat skupaj sanjali. Na svidenje tam nad zvezdami!

Železniška nesreča pri Pamečah. Dne 24. februarja, okoli 18. ure, sta se sprožila na postaji Slovenjgradec dva polna železniška vozova in sta z veliko naglico drdrala proti Dravogradu. Naproti jima pride vstric Pameč večerni osebni vlak št. 1843. Z velikim pokom sta zavozila drug v drugega. Polna železniška vozova sta se popolnoma razbila, stroj je čisto poškodovan in še dva osebna vozova raztrgana. Med velikim krikom in vikom so začeli prihiteli ljudje reševati iz polomije ponesrečence. Enemu možu je odtrgale obe nogi in ga tako poškodovalo, da je med prevozom v slovenjgraško bolnišnico umrl. Bil je k sreči še prej previden med potjo. Eni deklici je zlomilo roko in nogo. Več oseb je bilo lahko ranjenih in krvavih ter opraskanih. Sreča v nesreči je bila še ta, da se je vozil z istim vlakom g. dr. Harpi iz Slovenjgradca (tudi lahko poškodovan), ki je nudil ubogim ponesrečencem prvo pomoč. Pri železniški upravi bo pač potreba „železne“ roke in metle, da se odpravi vsaj najhujši in kričeči nered! Vsestransko zabavljanje in nezadovoljnost bi že morala vsaj nekoliko zmanjšati merodajne in poklicane činitelje, da se razmere zboljšajo!

Vsi javni shodi na levem bregu Drave mariborskega političnega okraja in v občinah ob demarkacijski črti so do nadaljnjega prepovedani.

Vlada je dala izgnati preko meje v St. Ilju v Slov. gor. vpokojenega stotnika Vavra. Mož je bil na sumu, da njegovo „delovanje“ in „potovanja“ niso bila taka, da bi jih naša država lahko odobraval. Izgnati bo treba še več takih tičev.

Gostilno Anderle pri Gornji Sv. Kungoti je dala politična oblast zapreti, ker obstaja sumnja, da so se zbirali tam državni nevarni elementi.

Vzgleđna vas. Vsi prebivalci vasi Zigon pri Sv. Lenartu nad Laškim so pristopili k Slov. kmetijski zvezi ter plačali tudi obenem udnino. Udnino je pobrala pridna posestnica Marija Frece, ki se je letos omožila v Zigon iz ugledne Cencekove hiše na Gori. Naj bi tej vasi sledile še tudi druge vasi! V skupnosti je moč!

Za bralna društva po deželi. V zadnjem času so nam začela razna bralna društva iz dežele pošiljati naznanila svojih občnih zborov v objavo. Uredništvo je mnenja, da za bralno društvo kake župnije pač zadostuje, ako se oznani občni zbor pred cerkvijo ali pa v društvu samem. Taka neznatna oznanila, ki nimajo nobenega pomena, nam jemljejo samo prostor v listih in jih v prihodnje ne bomo več priobčevali. Prireditve društev se bodo priobčevale, naznanila malenkostnih občnih zborov pa ne več. Brez zamere!

Organist Jože Kegl menda že od Sv. Marka niže Ptuj nam je poslal popravek. Se kak advokat z dežele ne zadene popravek, pa bi ga organist. Se toliko drzen je ta človek, da grozi listu s tožbo. G. orgljar, veste li, kaj se pravi tožiti list pred porotniki! Zadnji čas se dogaja, da prejema uredništvo celo kopico raznih groženj od strani organistov. Vse novejšje bomo priobčili in opozorili gg. župnike, da primejo te v drznosti napredne stiskače orgel malo za ušesa.

Na gostiji Masten-Tkavč v Frankovcih pri Ormožu se je nabralo za dobrodelne namene 65 K. Prisrčna hvala!

Razgled po svetu.

Koliko Italijanov živi na svetu? V Italiji živi 38 milijonov Italijanov, v zasedenem ozemlju 1% milijona, v drugih državah pa živi okrog 8% milijona, torej živi na svetu približno 50 milijonov Italijanov. V Italiji pride na stirijski kilometer 130 prebivalcev, Italija je torej ena izmed najbolj gosto obljudenih držav na svetu, vsled česar ni čuda, da se vsako leto izseli iz Italije v druge države več kakor 1/2 milijona oseb.

V Nemčiji odklenkalo socijalni demokraciji. V Nemčiji se ravnokar vrše občinske volitve, ki pa pomenijo za socijalno demokracijo popoln poraz na celi črti. Na Saksonskem so izgubili 60% glasov, na Bavarskem in Virtemberskem celo 80%, po drugod pa od 30 do 40%. Že sedaj se odločno zatrjuje, da bodo pri prihodnjih državnoborskih volitvah socijalni demokracije izgubili 1/2 poslancev. V prihodnjem nemškem državnem zboru ne bo več prišla socijalna demokracija v poštev kot vladna stranka.

1% milijon stradalajočih otrok se po poročilu kongresa za otroško oskrbo v Ženevi nahaja v Nemčiji in v Avstriji. Da bi se nekoliko pomagalo tem stradalajočim otrokom, bi bila potrebna mesečna svota 18 milijonov švicarskih frankov. Toda vprašanje je, kdo naj pomaga s takimi ogromnimi zneski?

Stavka dunajskih pekov. Dunajski peki zahtevajo zvišanje plač za 100 do 150% ter grozijo s stavko, ako se zahtevi ne ugodí. Njihovi zahtevi se pa bo morale ustreči in cene za kruhbodo zopet — že zopet zvišane!

Ljudsko štetje na Dunaju. Te dni je bilo izvršeno ljudsko štetje na Dunaju. Dunaj šteje po stanju z dne 31. januarja 1920 zavsem 1.838.708 oseb, dočim je štel Dunaj pri zadnjem ljudskem štetju v letu 1910 2.031.498 oseb, število prebivalstva Dunaja je torej od preobrata naprej padlo za 192.790 oseb.

V Avstriji obdačujejo služinčad. Po poročilu graških listov pošiljajo davčni uradi plačilne naloge raznim gospodarjem in gospodinjam, ki imajo v služ-

bi razno služinčad, kot hlapce, dekle, sobarice itd., češ, da mora delodajalec odtegniti služinčadi določene zneske od mesečne plače ter te zneske oddati davčnim uradom. Daleč so že prišli v Avstriji!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Dne 8. svečana se je tudi pri nas ustanovil telovadni odsek, ki ima že 49 članov. Ker se bo v najkrajšem času začelo s telovadbo, je želeli, da se fantje, ki hočejo pristopiti, nemudoma prigrasijo. Naj pridejo na fantovski večer, ki je vsak četrtek ob 8. uri zvečer v čitalnici.

Opisi.

Sv. Peter pri Mariboru. Pri nas hujška viničarje nek Verlič, ki je 15. februarja tudi predsedoval socijaldemokratskem shodu v Mariboru. Čudimo se, da se je ta človek tako izpremenil! Saj je bil nekdanj kot vodja naših tamburašev navdušen za slovenske narodno stvar! Zdaj pa se je podal za službo Wallischev, v službo nemške in nemškotarske socijalne demokracije! Pa prav zaprav se mu ni čuditi. Saj se ta mož tudi v svojih poklicih silno izpreminja: bil je čevljar, potem oskrbnik, nato kočar in vrtnar, pa se mu ni obneslo; zato se je lotil mlatičnih in drugih strojev in ker mu tudi to ni šlo po sreči, je postal zopet oskrbnik. Zdaj po zimi pa se razvil v socijalističnega agitatorja. Radovedni smo, v kaj se bo prelevil na spomlad. Morebiti se bo lotil izdelovanja dočnikov.

Gornja Sv. Kungota. Znani Paskolo zbira v svojih vinskih kletah sumljive elemente. Tam zabavlja na debelo in široko čez našo državo. Govori se o polovnjaku vina, ki ga je Paskolo obljubil nekim sumljivim pretepačem. Paskolo, ki je znan izza dobe pred vojsko in med vojsko kot eden najzagrizenejših sovražnikov vsega, kar diši po slovensko, ki je po preobratu tihotapil v velikem v Nemško Avstrijo in je bil zato celo kaznovan, ta Paskolo sedaj mirno brez potnega lista pogosto hodi čez Lačane v Ernovž in Ljupico ter nazaj. Paskolo je navzoč na vseh tajnih shodih, ki jih prireja Mermolja in Hojnigg v ozemlju severno od Maribora. Opozarjamo samo na take tajne sestanke pri Senonigu na Pesnici, pri Anderlu v Gornji Sv. Kungoti in v Paskolovi kleti. Ali vlada noče videti, kakšen namen imajo taki sestauki?

Svečina. Krčmar Anderle pri Gornji Sv. Kungoti, ki niti ni jugoslovanski državljani daje na razpolago za tajne sestanke svojo hišo Mermolji in Lah-Germanu Paskoli. O tem bomo govorili na drugem mestu. Anderle, ki bi moral biti zadovoljen, da sme živati v naši državi in uživati jugoslovanski kruh, pa govori okoli, da so baje pristaši Kmetске zveze prvi napadli one divjake, ki so z latami in železnimi drogi brez povoda napadli zborovalce v kungoški šoli. S takimi drzneži bomo kmalu obračunali.

Sv. Križ pri Mariboru. Že stojimo v vrvenju volilnega boja. Za uretko nedeljo so nas vabili kričeči lepaki Samostojne na shod k Verdoniku. Drugi lepaki pa so nam naznanjali shod Kmetске zveze pri cerkvi Sv. Križa in pri Zgornji Kungoti v šoli. Najprej se je vršil shod Kmetске zveze, kjer je pojasnil domači g. župnik mnogobrojnim zborovalcem, v čem obstoji glavno delo za povzdigo kmetškega stanu, ter dokazal, da je ravno kmetška zveza pospeševala najbolj med ljudstvom izobrazbo in smisel za združništvo, dočim se Samostojna vrva med nas le zda, ko se bližajo volitve, da dela med nami razprtije in prepire. Po dobro uspelem zborovanju se je večina razšla domov, nekaj pa se jih je podalo k Verdoniku, da bi se slišali Mermoljev evangelij. Da bi se preveč ne dolgočasili v pričakovanju samostojnega odrešenika, si je seveda naročil vsakdo merico vina. Čakajo, čakajo, a odrešenika ni. Kje so govorniki? Ali so se jim polomila kolesa, ko so se vozili k nam? Ali so zašli kje v naših gozdovih? Ali so se zbili naših zavednih fantov in mož? Kazalec se je pomikal dalje in dalje, a krivih prerokov ni bilo na dan. Ko so nekateri pregoreči neodrešenci le kazali svojo hudo nevoljo proti gostilničarju, jih je ta mirno potolažil: „Kaj hočete še govornika? Saj ste že dosti slišali pri cerkvi!“ Tako se je pri nas mirno končal ta dan, gostilničar pa je zvečer z zadovoljstvom prešteval svoje desetake, češ, kjer se dva prepirata, tam ima tretji svoj dobiček? A radovedni smo, če se bodo še kdaj bliskali samostojni lepaki na Verdonikovih stebrih, voglih in vratih, ker so večerni telegrami naznanili vsem samostojnežem naših obmejnih krajev pretužno vest, da so dobili njihovi tolovaji pri Zgornji Kungoti zastuženo plačilo za svoje razbojniško nastopanje v podobni krvavih in razbitih glav. Prišli so že menda zdaj do prepiranja, da bi se jim godilo pri Sv. Križu gotovo le še slabše. Zato pa damo skrbnemu očetu Verdoniku prijazen nasvet, naj se nikakor ne spušča na vroča tla volilnega boja, ker bi njegov ugled padel pod ničlo, kakor hitro stopi v vrsto tistih, ki nastopajo s koli in železnimi palicami proti našemu poštenemu slovenskemu ljudstvu!

Sv. Lovrenc na Pohorju. Na ženskem shodu v nedeljo, dne 22. februarja, so naše zavedne Pohorjanke najodločnejše protestirale zoper krivično zapostavljanje kmetске žensstva pri nameravanem volilnem redu bivše vlade. Izredno množtevno obiskanemu shodu je predsedovala naša odlična narodnjakinja g.